

Urgentna stanja v gerontopsihiatriji

Urgent states in gerontopsychiatrics

*Aleš Kogoj**

Izvleček

Urgentna stanja v gerontopsihiatriji so posledica prepletanja različnih vzročnih dejavnikov, kot so duševne motnje, telesne bolezni, neželeni učinki zdravil, osebne stiske in socialni dejavniki. Poznavanje različnih vzrokov urgentnih stanj je pogoj za uspešno pomoč bolnikom. Uporaba psihotropnih zdravil predstavlja le del, čeprav pogosto odločilen, ustrezne obravnave bolnika. Ob tem zdravila novejših generacij ponujajo ob primerljivi učinkovitosti manj neželenih učinkov.

Abstract

Several causal factors such as mental disorders, physical illness, drug side-effects, stress and social status result in emergency states in geriatric psychiatry. Understanding underlying causes is essential for a successful treatment. Although often crucial, psychopharmacotherapy represents only one of the necessary undertaken measures. New generations of drugs offer equivalent efficacy with better side-effect profile.

UVOD

Urgentna stanja v gerontopsihiatriji so posledica duševnih motenj (najpomembnejše so demenca, delirij, depresija, ne smemo spregledati tudi psihoz, odvisnosti, nevrotskih, stresnih in drugih motenj), neželenih učinkov zdravil, telesnih bolezni, osebnih stisk in socialnih dejavnikov. Omenjeni vzročni dejavniki se pogosto prepletajo. Večja verjetnost nastanka urgentnega stanja je ob sočasnem pojavljanju več vzročnih dejavnikov. Primarni vzrok urgentni obravnavi ni vedno medicinski in je lahko povsem neodvisen od poteka same bolezni. Ko npr. zbolijo ali umre skrbnik in bolnik ni več deležen nujne oskrbe, se lahko poslabša tudi telesno ali duševno zdravje. V takih razmerah svojci ali

**Doc. dr. Aleš Kogoj, dr. med., Enota za gerontopsihiatrijo, Psihiatrična klinika Ljubljana, Studenec 48, 1260 Ljubljana, ales.kogoj@mf.uni-lj.si*